

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Pallij usus Patriarchis permissus ab Imperatoribus. Id Ecclesia Romana fatetur. De donatione Constantini.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

spinularum. Ita enim Pallium describunt Honorius Augustodunensis, Hugo à sancto Victore, & Innocentius tertius, qui aciculas illas vocant *Spinulas*. Priscum verò Pallium, indumentum erat præclarissimum, & fulgens, quod ad terram demittebatur. Quod me facilius probaturum esse confido, si prius explicavero varia nomina indumentum hujus apud veteres. Apud Latinos quidem Pallium constanter appellatum est; apud Græcos verò *ὀμοφώριον*, hoc est, *superhumeralis*, *φενόλιον*. Omophorij tamen vox ambigua est. Quippe interdum significat vestem quandam laneam, quam Episcopi ut plurimum humeris suis imponebant extra sacrificij tempora, saltem apud Orientales, aliquo modo similem ei * Palliolo quod hodie utuntur Episcopi nostrates. Omophorij hujus mentionem facit Isidorus Pelusiora: qui adnotat, ideo laneum illud esse, ut ostendatur quantam gregis sibi commissi curam gerere debeant Episcopi. Effigiem ejus exhibet vetus numisma Imperatoris Theodosij, apud Fulvium Ursinum: in quo beati Apostoli Philippus & Ioannes habitu Episcoporum representantur, capite raso, & cum Palliolo illo crucibus ornato, & ad pectus usque pertingente; posito volumine quodam in manu dextra, & cruce in sinistra.

IV. Aliàs Omophorion accipitur pro indumento Patriarcharum, quod Latini Pallium appellant. Hoc autem indumentum usque ad talos demittebatur. Descriptionis hujus probatio sumitur ex Zonara: qui in vita Constantini Copronymi ait Anastasium insistentem vestigiis Germani Patriarchæ, Omophorion ejus calasse, ut eum admoneret ne festinaret. Sanè vox ipsa Pallij evincit illud fuisse indumentum integrum, non autem fasciolas aliquot laneas; ut probatur ex Pelagio & Gregorio I. Pontificibus Romanis, qui docent illud fuisse vestem augustam, quæ haud vulgari more ornaretur cum qui ea utebatur. Pelagij enim primi verba hæc sunt ad Sapaudum Arelatensem Episcopum scribentis: *Pallium dirigentes; ut in tanti loci fastigio constitutus, præclaro quoque habitu decoreris*. Gregorius verò Pallium esse dicit *habitus exterioris clariorem cultum, indumenti munificentiam*, ad Syagrium Augustodunensem scribens; quem statim admonet necesse esse *ut cultui vestium, actionis quoque ornamenta conveniant*. Et lib. IV. epist. LIV. scribens ad Marinanum Ravenatensem Episcopum, eadem eum meminisse monet, his verbis: *Sic eris alterno invicem decore conspicuus, si ad hujusmodi corporis habitum, mentis quoque bona conveniant*. Quæ loca manifestè probant Pallium fuisse indu-

mentum præclarissimum, non verò fasciolas solum laneas.

V. Sed præterea Pallium illud fuisse verè pallium, hoc est, aliud quàm exiguam fasciam, colligi potest ex iis quæ refert Liberatus in capite xviii. Breviarij, scilicet, sententiam damnationis à Felice Papa latam adversus Acacium Patriarcham Constantinopolitanum, quam is recipere noluerat, Pallio ejus alligatam fuisse à quodam monacho, cum Acacius ad celebranda sacra ingrederetur: *Ita ut cogerebatur*, inquit, *qui eas*, (id est, Felicis literas adversus Acacium) *detulerunt, per quendam monachum Achimetensem ipsam chartam damnationis, dum ingrederetur ad celebranda sacra, suspendere in ejus Pallio, & discedere*. Quibus addi potest locus Ioannis Diaconi ex vita sancti Gregorij, cujus auctoritas efficiet ne temerarius esse videar in hac sententia proferenda, simulque ostendet jam ejus ævo discrimen ingens fuisse inter Pallium veterum & illud quod ejus tempore in usu erat. Affirmat enim beatum Gregorium in veteribus picturis videri indutum Pallio ex bysso candente contexto, & nullis acubus perforato, quod in morem vestis humeros ejus operiebat. *Pallium ejus*, inquit, *bysso candente contextum, nullis acubus perforatum, sic ipsum circa scapulas devolutum fuisse, non autem confixum, sicut vetustissimis museis vel picturis ostenditur*.

VI. Alterum quod mihi observasse videor notatu dignum, nempe Pallium esse genus quoddam imperatorij indumenti, cujus usum Imperatores permittere Patriarchis, videri prima fronte posset audacia plenum, nisi fidejussores optimos darem. Ecclesia namque Romana ita esse fatetur; quæ Constantini donationem, ubi scriptum est Pallium Romano Pontifici tributum beneficio istius Imperatoris, Decreto Gratiani insertam suscepit. Assentior sanè viris eruditissimis, qui donationem illam falsam arguunt, eo in primis argumento, quòd à Constantino facta esse dicatur. Fatendum est nihilominus vetus esse monumentum illud, & antecedere tempora Caroli Calvi, contra quàm visum est iis qui antiquitatem ei maximam tribuere se existimant, cum jam in rerum natura fuerit ævo Hadriani I. & Caroli Magni, ut ostendi supra lib. I. cap. xxi. Sufficit in presentiarum quòd donatio illa, cujus auctoritas semper viguit in Ecclesia Romana donec techna isthæc detecta est, originem Pallij tribuit Imperatoribus. Id enim probat eam octingentos per annos invaluisse opinionem, & ob hoc ipsum non posse argui novitatis.

Innot. III. lib. 11. de mystic. M. ff. cap. 67.

* Gallie Comiti. de Mox. lib. 11. de Pel. lib. 1. cap. 115.

Ioannes Diaconus in vita S. Gregorij lib. 4. c. 80.

Pelagij lib. 1. cap. 11. §. 4.

Copon. lib. 7. cap. 11.